Maandag 14 Januari 1946

DAGBLAD

63 ste Jaargang No. 4709

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld.

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Opr. 1858; Postbus 80, Willemstad.
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27,

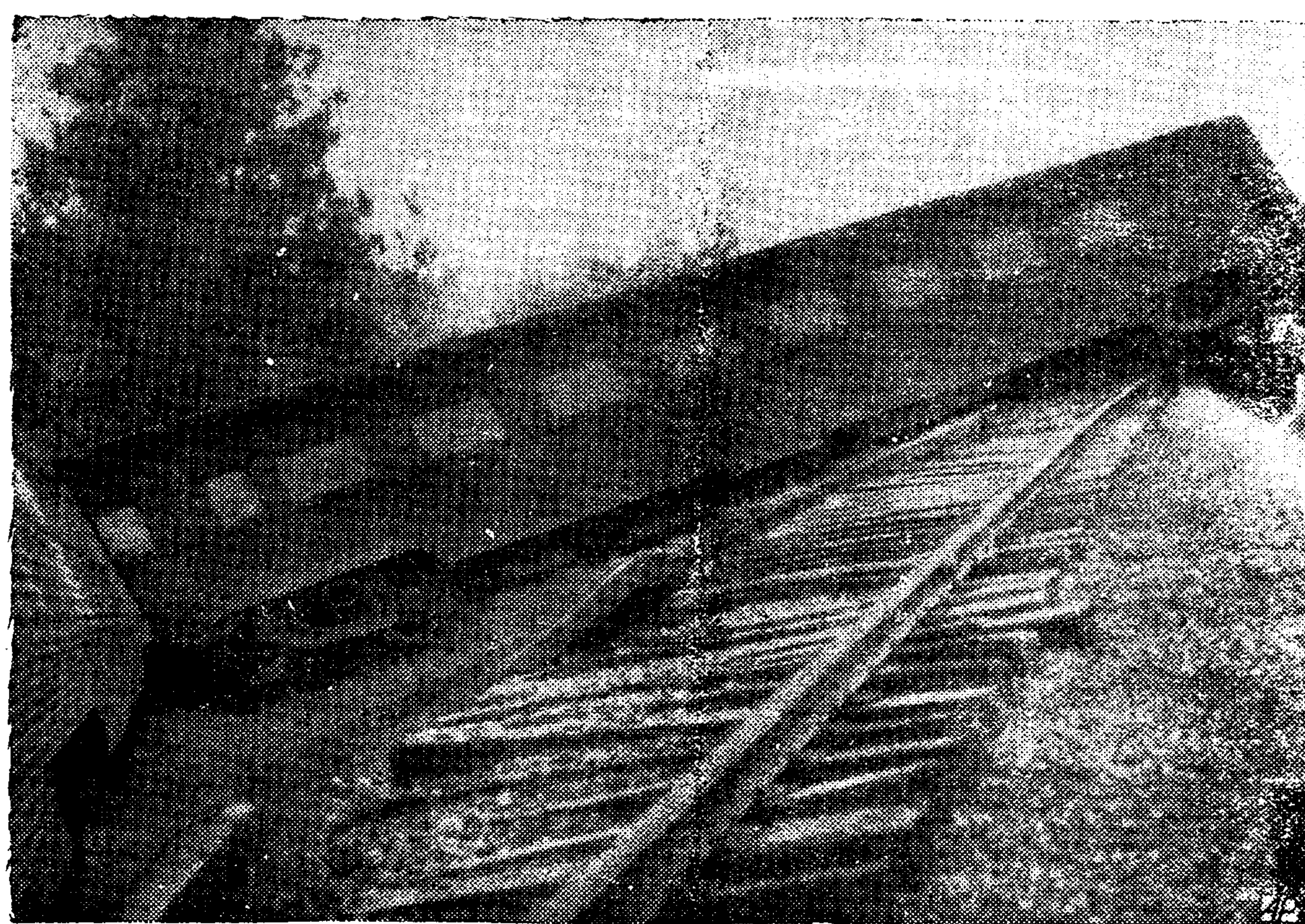
Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Economische & Sociale Raad Gekozen.

Geheim van de Rijksdagbrand eindelijk onthuld

Mislukte aanslag op Australischen Premier.

MILITAIR CABINET BESTUURT HAITI.

Wagons liggen dwars over de rails nabij Blaney, South Carolina, na de ontsporing van de „Zilveren Meteoor". Twee passagiers werden gedood en meer dan 20 gewond.

VERKIEZINGEN IN JAPAN NA 15 MAART.

MacArthur heeft de Japanse regering opgedragen algemene verkiezingen in het land te houden na 15 Maart aanstaande (Tokio, (AP) 13.1).

DE EONOMISCHE EN SOCIALE RAAD GEKOZEN.

De Verenigde Landen hebben de belangrijke Economische en Sociale Raad gekozen, hoewel men het eerst heden eens werd over het achttiende lid. Zaterdag werden als lid gekozen: Chili, China, Noorwegen, het Verenigde Koninkrijk, Peru, Rusland, de Verenigde Staten, Canada, Libanon, Colombia, Frankrijk, Brits Indië, België, Tsjechoslowakije, Oekraïne, Cuba en Hellas. Nieuw Zeeland en Joegoslavië haalden niet het vereiste aantal, doch uiteindelijk stond Nieuw Zeeland vrijwillig de plaats aan Joegoslavië af. Zo had Canada tevoren ook de zesde plaats in de Veiligheidsraad aan Australië afgestaan (Londen, (AP) 14.1).

HET WERK VAN DE ALGEMENE VERGADERING.

James F. Byrnes van de Verenigde Staten is van plan vandaag het debat over de atomaire energie te openen. Gisteravond besloot het bestuurscomité deze quaestie op de agenda te plaatsen. Men zal echter uit de vergadering het voorstel moeten doen om een commissie te vormen teneinde de atomaire energie te beheersen. Bevin, Bidault en Visjinsky zullen zeker aan de debatten deelnemen. Het bestuurscomité heeft toegestemd een Brits voorstel op de agenda te plaatsen dat beoogt het werk van de Helsel-Organisaie (UNRAA) te vergemakkelijken. Twee voorstellen van Cuba kwamen evenwel niet op de agenda. Een daarvan stelde voor het bestuurscomité, dat thans uit 14 leden bestaat, uit te breiden. Dit voorstel werd naar het rechtskundig comité verwezen. Het andere voorstel vroeg om een verklaring over de internationale plichten en rechten van den mens. Hierop werd gezegd, dat dit onderwerp reeds behandeld is in het Handvest (Londen, (AP) 14.1).

EIS VERWORPEN.

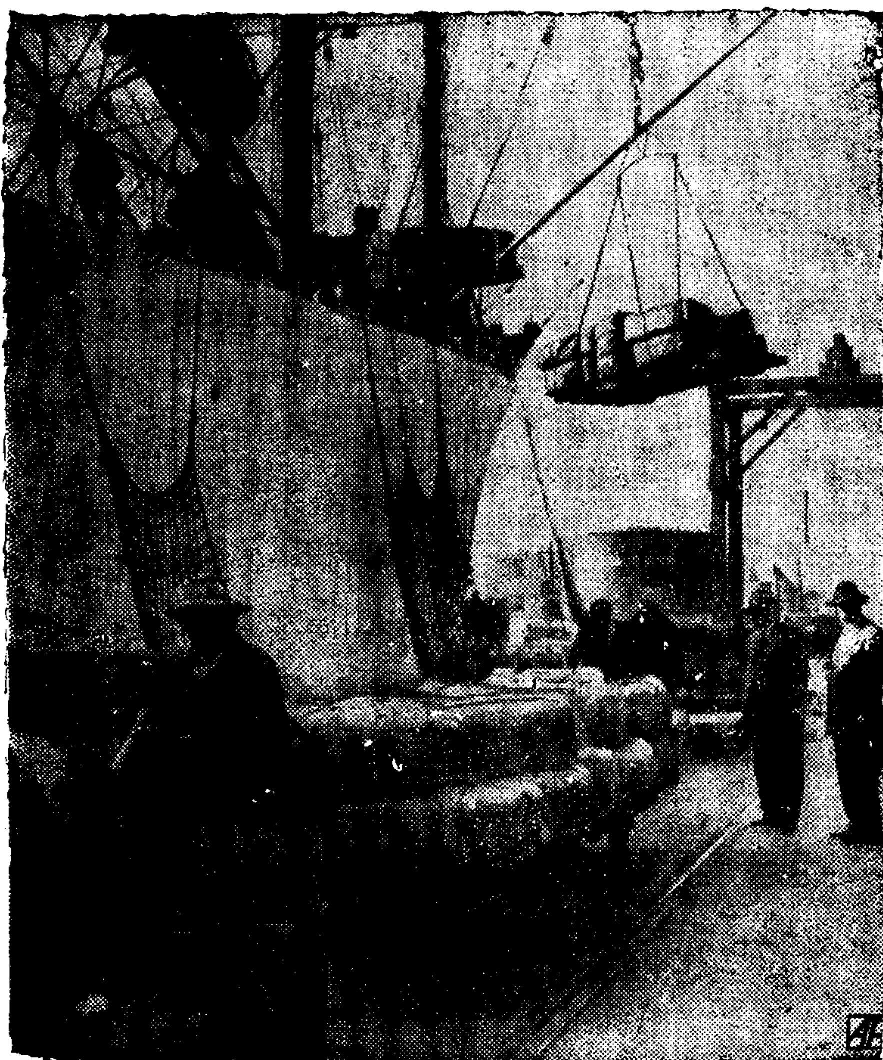
Een communiqué van Tass zeide, dat de Bulgaarse regering de eisen der oppositie-partijen om nieuwe verkiezingen te houden en de regering van Sofia te vervangen, verworpen heeft. Tass zeide, dat de eisen „belachelijk" waren en dat de Russische Assistent-Commissaris van Buitenlandse Zaken Andrei Visjinsky, die zich in Bulgarije bevond om de toestand op te helderen naar Moskou is teruggekeerd (Moskou, (AP) 13.1).

MILITAIR CABINET IN HAITI.

Een militair cabinet van zes man regeert Haïti nadat Zaterdagavond nog meer woningen en winkels geplunderd werden, niettegenstaande het nachtverbod dat om 20.30 uur in werking trad. Het aantal doden sedert het oproer een week geleden begon bedraagt ongeveer 25. Zaterdagavond werd nog wat geschoten in de buitenwijken van Port au Prince nabij het Hotel Citadel waar enkele Noordamerikanen hun intrek hebben.

Een korte opwinding ontstond toen vier Noordamerikaanse torpedojagers voor de haven verschenen en een zwerm Noordamerikaanse marine-vliegtuigen over de stad vloog. Een ingelichte berichtgever op de Noordamerikaanse Ambassade zeide echter, dat de oorlogsschepen slechts op manoeuvre zijn. Zij verdwenen over de horizon na ongeveer twee uren heen en weer te hebben gevaren zodat de wildste geruchten de ronde deden dat „de mariniers komen".

Men maakte intussen bekend, dat de scholen en zaken Maandag weer open zouden gaan. Ook de luchtvaartmaatschappijen waren van plan de diensten te hervatten. Plaatselijke radiostations bleven politieke redevoeringen en proclamaties uitzenden. De militaire junta ondervindt oppositie van verschillende groepen. Het Uitvoerend omité bestaat uit drie man: Kolonel Frank Launaud, Majoor Antoine Levelt en Majoor Paul E. Magliore. Men maakte bekend, dat de afgezette President Elie Lescot, die vijf jaar lang het land op dictatoriale wijze bestuurde, onder huisarrest gesteld is. Tevens beloofde men dat vrije verkiezingen zullen worden gehouden en de burgerlijke vrijheden zullen worden gegarandeerd (Port au Prince, (AP) 13.1-.

De eerste ruwe zijde uit het Oosten sedert vóór de aanval op Pearl Harbour — meer dan 600 balen — worden van de „President Grant" gelost in San Francisco, Cal. De lading is afkomstig uit Hongkong.

ROHMS MANNEN STICHTTEN DE RIJKSDAGBRAND.

Het afschrift van een brief die aan Maarschalk von Hindenburg geschreven werd door een stormtroeper, die vluchtte voor Hitlers zuivering, verklaarde dat Kapitein Ernst Röhm, het beruchte hoofd van de stormtroepen, de brandstichting in het Rijksdaggebouw in Februari 1933 leidde. Officieren van de Geallieerde inlichtingendienst maakten de inhoud van de brief bekend, welke geschreven werd door Ernst Kruse, die zeide de laatste overlevende te zijn van de 22 man, die het Parlementsgebouw in brand staken. Hij zeide, dat Marinus van der Lubbe, die veroordeeld werd als de brandstichter, in feite lid was van Röhms staf. De nazies beweerden dat Van der Lubbe communist was en op 10 Januari 1934 werd hij onthoofd op beschuldiging van hoogverraad en brandstichting.

Kruse zeide: „Ik ben het laatste actieve lid van de groep die de Rijksdag in brand stak. Om die reden word ik gerekend niet meer in leven te zijn en waarschijnlijk zou ik lang geleden met mijn kameraden zijn doodgeschoten indien mijn chef-staf Röhm mij niet had beschermd en mij in zijn persoonlijke entourage had gehouden. De brief zeide, dat Röhm Van der Lubbe opdracht gaf alleen in het Rijksdaggebouw te klimmen en brand te veroorzaken in de voorzalen. Van der Lubbe wist niet dat de hoofdgroep der brandstichters onder leiding van Röhm de hoofdzaal in lichterlaaie zou zetten.

De brief zeide: „Wij kwamen samen in de kelder van het Paleis van den Voorzitter van de Rijksdag (Goering)." Voorts beschreef hij hoe men te werk ging met kruit en rollen celluloid. Het doel van de brandstichting was, zo zeide hij, om de blaam op de communisten te werpen. Van der Lubbe was echter een nazie-werktuig. Goebbels wilde de brand als propaganda-materiaal tegen de communisten en had de zaak met de leiders van de stormtroepen beklonken. Toen de SS elite-garde echter won in de worsteling met de stormtroepen om de beheersing van het Duitse leven, dreigde Röhm alles betreffende de brand bekend te zullen maken. Dat kostte hem zijn leven. De Geallieerde officieren zeiden te geloven dat de brief authentiek is, doch zij wilden niet zeggen hoe zij eraan kwamen. Geen spoor werd gevonden van het origineel (München, (AP) 13.1).

ORDERS VAN HITLER.

Op het proces te Neurenberg werd heden bekend gemaakt, dat Hitler aan de Duitse duikboten opdracht had gegeven om te vuren op de reddingsboten van getorpedeerde Geallieerde schepen en de bemanningen zo mogelijk te doden of gevangen te nemen in de hoop zo bij de Geallieerden een tekort aan zeelieden te veroorzaken. De orders van den Führer bleken uit notities van besprekingen tussen Hitler en den Japansen Ambassadeur Osjima in tegenwoordigheid van Ribbentrop op 3 Januari 1942. Hitler zeide tot Osjima dat de Duitse houding niet kon worden bepaald overeenkomstig „humane gevoelens". Osjima was het volkomen eens met Hitler en zeide, dat de Japanners ook gedwongen zijn dergelijke maatregelen te nemen (Neurenberg, (AP) 14.1).

SABOTAGE.

Een bericht uit Rabaul aan de „Sun" van Sydney zeide, dat een opzettelijke poging gedaan werd om het transportvliegtuig waarmede Premier Joseph Chifley van Australië de eilanden ten Noorden van het continent bezoekt, te saboteren. Toen het vliegtuig zich bevond op het vliegveld van Torokina op het eiland Bougainville, werd een medicijn tegen malaria in de benzine-tanks geworpen: voorts werden drie belangrijke draden doorgesneden en de band van een der wielen gedeeltelijk geledigd. Deze sabotage zou voldoende zijn geweest om het vliegtuig met Chifley in zee te doen storten nadat het zou zijn opgestegen. Het is mogelijk, dat een van de soldaten die langer moeten blijven op het eiland, zo zijn wrok tegen de regering wilde uiten. De sabotage werd echter tijdig ontdekt (Sydney, (AP) 14.1).

PREMIER CHIFLEY
Het scheelde niet veel.

het nieuws van vandaag

De agenda van de Algemene Vergadering der Verenigde Landen wordt snel afgewerkt. Nadat de Veiligheidsraad volledig was samengesteld werd Zaterdag de Economische en Sociale Raad gekozen met uitzondering van één lid. Het ging om Nieuw Zeeland en Joegoslavië, doch eerstgenoemd land trok zich terug, zodat Joegoslavië erin kwam. Naar men zegt kreeg Nieuw Zeeland de verzekering van Groot Britannië en de Verenigde Staten dat het bij een volgende verkiezing voor drie jaar zitting zal krijgen in deze belangrijke Raad. Aangezien Nederland reeds voor een jaar in de Veiligheidsraad kwam te zitten, kreeg het geen zitting in de Economische en Sociale Raad.

Naar men zegt zullen heden de debatten beginnen over de samenstelling van een commissie ter beheersing van de atomaire energie. Aangezien Nederland op wetenschappelijk gebied een der vooraanstaande landen is bestaat de mogelijkheid, dat het wel in deze commissie zal worden opgenomen, indien de grote mogendheden ten minste er om een of andere reden niet tegen zijn.

In Neurenberg werd bij de hervatting van het proces onthuld, dat Hitler order gaf aan de Duitse duikboten om op reddingsboten te vuren teneinde zo een tekort aan zeelieden te veroorzaken bij de Geallieerden.

Het verloop van de oorlog heeft bewezen, dat de Geallieerde zeelieden zich niet hebben doen afschrikken door de Duitse methoden.

Admiraal Doenitz zal zich thans echter hebben te verantwoorden omdat de duikbootvloot toch onder zijn leiding stond.

In München, dus niet op het proces tegen de nazie-kopstukken, werd intussen door officieren van de Noordamerikaanse inlichtingendienst een brief bekendgemaakt waaruit blijkt wie de Rijksdagbrand in 1933 stichtte. Goering schijnt vrijuit te gaan, aangezien Röhm de leiding had, terwijl Goebbels er meer van wist. Van der Lubbe deed wel mee, niet namens de communisten, doch in opdracht van Röhm, die later zelf uit de weg werd geruimd toen hij dreigde alles te zullen verklikken.

DE TOESTAND IN BATAVIA.

Robert Kiek seint uit Batavia, dat de toestand in de stad Batavia met haar 300.000 inwoners, sedert de bevrijding nu 3½ maand geleden slechter is geworden.

Het tramverkeer dat van groot belang is voor het vervoer van de Indonesische inwoners, en dat gedurende de Japanse bezetting steeds intact bleef, is thans geheel stil gelegd en er worden klaarblijkelijk geen ernstige pogingen aangewend om het te herstellen.

Zelfs in de hoofdstraten vindt men om de paar meter grote gaten in het plaveisel, die soms wel een meter diep zijn en op de hoofdwegen, die berekend zijn op een modern druk verkeer, slingert zich slechts een nauw asfaltweggetje tussen de kuilen en gaten door.

De reis van Batavia naar Buitenzorg, een reis van ongeveer 50 K.M. duurt minstens twee uur, zelfs in een jeep.

Sedert de invasie van de Japanners in het begin van 1942 is er nooit meer iets aan de wegen gedaan. Zowel in de oude stad als op de markten en in het centrum van de nieuwe stad, is de bedelarij gestegen tot een hoogte, die vóór de oorlog ongekend was, en die ook in de eerste weken na de geallieerde landingen niet bestond. Alle restaurants worden belegerd door jongens en ook ouderen, die in afschuwelijke lompen gekleed, op afval van de tafels loeren.

Het is onmogelijk om inkopen op de markt te doen zonder door een zwerm bedelaars te worden omringd.

De hygienische toestanden worden steeds slechter.

In elke straat ziet men kinderen en volwassenen met open zweren en andere ziektekenmerken die in normale tijden reeds lang naar een ziekenhuis zouden zijn overgebracht. Slechts is de wijk waar de Nederlandse mariniers patrouilleerden en waar het volk door marine doktoren behandeld wordt, is de toestand gunstiger.

Het gebrek aan kleding wordt steeds nijpender en iemand die een meelzak heeft weten te bemachtigen, wordt als een geluksvogel beschouwd.

Onlangs dit tekort ziet men in de dorpen in het binnenland kans om grote hoeveelheden uniformen te vervaardigen voor de leden van de extremistische militaire organisaties. (Aneta)

BRITSE VERLIEZEN OP JAVA.

Officieel werd van Britse zijde medegedeeld, dat een Britse batterij-commandant en 5 manschappen werden gedood, terwijl 5 personen werden gewond tengevolg van een aanval van extremisten die hen in een hinderlaag hadden gelokt toen zij zich begaven naar het dorp Beinking op Noord Oost Java gelegen, dat voordien zonder tegenstand te ondervinden, was ingenomen.

Nabij Teber dat in dezelfde streek gelegen is werd een andere compagnie door mortiervuur aangevallen waarbij een man gewond werd.

Een Britse colonne die zich naar het Zuid-Oosten begaf, om komende uit Buitenzorg de nieuwe weg naar Tjiandoer vrij te maken en de Japanse troepen op te halen, die zich aldaar bevinden, bevond dat de brug vernield was, hoewel de T.K.R. beloofd had ze te zullen herstellen, terwijl zij voorts door sluipschutters beschoten werden, waarbij echter geen slachtoffers vielen.

Van een patrouille die zich van Bandoeng uit in Noordelijke richting begaf, werd een man gewond.

In Batavia vindt het onderzoek naar terroristen voortgang: in de zuidelijke sector werd van vijf gezochte personen er één gearresteerd.

Een Dakota-vliegtuig van de R.A.F. dat uit Singapore afkomstig was, werd door kogels van de extremisten getroffen, toen het trachtte te landen te Kemajoran, waar de extremisten reeds eerder de kazerne hadden aangevallen: er vielen geen slachtoffers.

Te Medan op Sumatra doodde een Indonesische politieagent 2 plunderaars terwijl een derde zwaar gewond werd.

De afdeling Evacuatie van de RAPWI deelde mede, dat kinderen beneden 15 jaar, die nog geen mazelen gehad hebben, niet aan boord van een evacuatieschip vervoerd zullen kunnen worden aangezien aan boord van de nieuw Amsterdam op haar laatste reis ernstige gevallen van mazelen waren opgetreden, waarvan enkele met dodelijke afloop.

De klimaatsverandering is klaarblijkelijk van invloed op het ernstig verloop der ziekte; kinderen die zich reeds aan boord van de Johan van Oldebarneveldt bevinden, die thans in de haven van Tandjong Priok ligt, zullen weer van het schip worden afgehaald.

Een eskader Dakota's bracht Zaterdag 33 evacuees uit Bandoeng naar Batavia, terwijl er Vrijdag 490 en Donderdag 877 personen vervoerd werden: sommigen van hen werden direct naar Tandjong Priok gebracht terwijl anderen naar de nieuwe RAPWI kampen in Batavia werden vervoerd.

VAN MOOK TERUG NAAR INDIË.

Dr. H. J. van Mook vertrok Zaterdag per vliegtuig naar Batavia. Verwacht wordt, dat hij enkele dagen te Caïro zal blijven teneinde de regelingen die getroffen werden door de uit Nederlands Indië geëvacueerden te inspecteren (Aneta).

900 STIERVEN.

Burgemeester Oud van Rotterdam deelde mede dat tijdens de Duitse luchtaanval op Rotterdam op 14 Mei 1940, 900 Rotterdamse burgers het leven verloren, 300 HA van de stad werd practisch weggevaagd waardoor 11000 pakhuizen, 2460 woonhuizen, 1212 fabrieken, 2393 winkels, 566 hotels en restaurants, 21 kerken, 1 hospitalen, 69 scholen, 20 banken en 14 theaters met den grond gelijk werden. Door deze luchtaanval werden 77000 Rotterdammers dakloos gemaakt. (Aneta).

DE „ATLANTIS" BRACHT ZIEKEN.

De „Atlantis" is Vrijdag met 669 zieken uit Nederlands-Indië aangekomen te Amsterdam. Ook waren veertien lijken aan boord. De opvarende waren te Southampton van boord van de „Oranje" gehaald. (Aneta.)

De Schilderijententoonstelling van J. Pandellis.

Toen Dr. W. J. Goslinga Zaterdagmiddag de schilderijententoonstelling van den Heer J. Pandellis opende, was de belangstelling wel biezonder groot.

De spreker herinnerde er aan, dat de Heer Pandellis Griek van geboorte is en deze tentoonstelling daarom dus wel een biezonder cachet draagt. Van de Griekse beschaving zijn ons immers nog wel verschillende kunststukken van beeldhouwers overgebleven, maar van de schilders geen. Ook is deze tentoonstelling, aldus de spreker, veel begrijpelijker dan de vorige. Hij hoopte den Heer Pandellis dan ook veel succes.

De Heer Pandellis, die ook in Suriname en op Aruba gewerkt heeft, is nog een schilder van de oude richting, die baas blijft over eigen fantasieën. Hij weet dan ook het schone, dat hij ziet, vast te leggen en uit te beelden op het doek, op een manier waarvoor niet een denkwijze vereist wordt van den eenzamen enkeling om dat te kunnen verstaan.

Wat vooral opvalt bij dezen schilder is de evenwichtige compositie, die hier en daar zelf sterk overhelt naar de zoete zachtheid van te mooi voorgestelde, onreële droombeelden. Het is ook het werk van iemand, die zich heeft aangepast aan het land en de omgeving en het mooie en het goede waar hij werkt in niet verloren loopt in herinneringen van lang geleden.

Een uitzondering hierop maken de nummers 18, 19 en 20 in Suriname geschilderd, die niet te koop zijn en die de Heer Pandellis bewaart als aandenken aan prettige dagen en tere dingen.

Vooral nummer 18 — Huisje op het erf — vinden wij biezonder goed getroffen en roept herinneringen op aan kinderspelen onder schaduwbomen.

Het tentoongestelde werk van dezen schilder biedt veel afwisseling.

Nog daargelaten de verschillende onderwerpen die worden uitgebeeld, komt dit wel erg sterk tot uitdrukking in het materiaal waarmede hij werkt. Hij exposeert nl. olieverven, aquarellen en pastels.

Van deze drie groepen bevielen ons de olieverven het beste, en dan wel biezonder de bloemstukken en stillevens.

Uit nummer 6 — Bloemen en Fruit —, dat nog dateert uit zijn Surinaamse periode, spreekt een overdaad van overvloed. De zware, donkere doek met gouddraad doorweven, als achtergrond van deze grote weldaad van bloemen en vruchten, geeft aan deze overvloed iets deftigs, maar tevens en vooral ook: iets sombers, iets van waardige, getemperde vreugd om dit alles.

Hoe fijn is ook het detailwerk van de stukken van den Heer Pandellis. Het bord van Delfts aardewerk en de bacoven van nummer 7 — Fruit en Delft —, welk doek ook dateert van 1925, zijn met een minitieuze preciesheid geschilderd.

Waterlelies en Acacia is een doek, dat ons wel biezonder bekoorde door de rustige voornaamheid, die sprak uit kleur en compositie (12). Ook hier weer die ernstige noot, die hier niet alleen gezocht was in donkere tinten, maar ook in wat afgevallen bloemen. Een mooi doek!

De landschappen boeiden over het algemene minder dan de stillevens. Vooral de visie van den Heer Pandellis op Curaçaose luchten en zeeën kunnen wij niet delen. De zeeën liggen te strak, de passaat voelen we niet en missen we vrijwel op alle zeegezichten.

Vooral over — Hala Kanoa — (27) vonden we iets onreëls liggen; iets mats, in kleur en toon.

Hoe geheel anders was dan wel het kleine doekje — Bootje op het droge — (26); hier komen de golfjes de baai inhuppelen gedreven en gestuwd door de zeewind.

Hoe sterk steekt dan nummer 2 — Gezicht Schottegat — af tegen de dikwijls weke landschappen. Hier wordt de dorre, woeste eenzaamheid nog geaccentueerd door twee nietige mensenfiguren hoog op een bare rots.

Aquarellen lenen zich om hun natte kleur minder goed om het schelle zonnelicht van ons Curaçaos landschap weer te geven dan olieverf. Vandaar dan ook dat we ons scherp licht misten bij dit werk en dat er altijd een floers lint lag over het Curaçaos landschap.

Een gunstige uitzondering maakten nummer 31 — zeegezicht bij Rif — en nummer 42 — Bewolkte Zonsondergang, Rif —. Vooral bij dit laatste stuk is het tumult van de elementen, van zee een lucht, wel heel goed getroffen.

Wat we hierboven van de aquarellen zeden, is ook van toepassing op de pastels. Weer die weke kleuren en hierbij dan ook nog dikwijls een gewild-zoete compositie van huisjes tussen bloemen.

In al zijn simpelheid bevalt ons nummer 58 — Bonaire Bomen — nog het beste.

Alles tezamen een tentoonstelling, die zeker de moeite waard is gezien te worden.

De Japanse officier Tatanitsji Manaka (knielend), die veroordeeld is om gehangen te worden met vijf andere Japanse officieren wegens de onthoofding van Noordamerikaanse vliegers op de atol Mili in Februari 1944, demonstreert de houding waarin hij een vlieger plaatste alvorens hem te onthoofden.

CURAÇAO

DE „STUYVESANT" IS ER.

Vroeger dan verwacht werd, omstreeks 9.30 uur, meerde de „Stuyvesant" hedenmorgen aan de Westwerf. Honderden stonden aan de kade te wuiven en langs de reling van het schip stond en deel van de 111 nieuwkomers uit Nederland en Suriname naar omlaag te turen om te zien wie men zo al kon herkennen.

De band van Scherpenheuvel blies er lustig op los onder leiding van frater Gustaaf.

Deze muziek was vooral bedoeld ter verwelkoming van de zeven fraters en vijf broeders, die het R.K. onderwijzend personeel op Curaçao en Aruba komen versterken.

Onder degenen die familieleden en bekenden kwamen verwelkomen zagen wij den Procureur Generaal Dr. Cornelius Süthoff, den Inspecteur der Belastingen den heer Mussenden, Dr. Engels en Gade, de dames De Lannoy, de heer Casiano met dochter en kleinzoon, de familie Gorsira, de familie Beaujon en natuurlijk vele fraters en onderwijzers.

Het is vandaag een blijde dag voor velen op Curaçao. Na lange jaren van scheiding kwam eindelijk de hereniging.

HET A.B.C. IN 1945.

De groei van het Curaçaose autobusbedrijf blijkt al duidelijk uit de vervoercijfers over 1945. Meer dan 2.200.000 passagiers werden in de loop van het jaar vervoerd. Gemiddeld maakte iedere inwoner dus ongeveer 30 maal van de bus gebruik.

De drukste dag was dit maal niet, gelijk vorige jaren, de oudejaarsdag, doch Koninginnedag, toen ongeveer 9000 passagiers vervoerd werden. Geen wonder, dat dit bedrijf met spanning op nieuw materieel wacht, waarvan de aflevering door de Noordamerikaanse stakingen helaas wordt vertraagd.

DE LEERSTOEL IN HET PAPIAMENT.

De Senaat der Rijksuniversiteit te Leiden deelt ons mede, dat de leerstoel in het Papiament en Neger-Engels (waarvan eerder melding gemaakt) werd aangevraagd door het Leidse Universiteitsfonds. Het is waarschijnlijk, dat, indien deze leerstoel tot stand komt, H. C. H. de Goeje zal worden gevraagd deze te bekleden. Men vindt het evenwel voorbarig thans verdere details te verstrekken.

OUDERMIDDAG.

Gistermiddag werd voor de ouders van de leerlingen van het St. Martinusgesticht een zeer geslaagde middag gehouden in het Brion Theater. Men amuseerde zich kostelijk.

APOSTOLAAT TER ZEE.

Maand-overzicht December 1945.

De laatste maand van het jaar is voor het Zeemanshuis niet alleen de drukste maar ook de meest vruchtdragende geweest van geheel 1945. Gedurende December bedroeg het aantal bezoekers 4580. Het aantal logerende zeelieden was 40, deze mannen waren geboortig van Nederland, Groot Britannië en Ierland, de Verenigde Staten van Noord-Amerika, Noorwegen en Letland. Het aantal logeerdagen bedroeg 660.

Op Sinterklaasavond kwam de goede Sint de zeelieden met een bezoek en presenten vereren. Ofschoon gedurende de gehele maand aan aanloop groot was, was het gedurende de Kerstweek overstelpend druk. In de kapel van het Gasthuis werd door den Aalmoezenier de Heilige Mis opgedragen, aan het daarop volgend Kerstontbijt zaten meer dan 120 personen aan. 's Avonds werden gedurende de aanwezigheid van den Apostolisch Vicarius de Kerstpakketten uitgereikt, een meisjeskoor bracht de echte stemming door een keur van Kerstliederen. Op tweede Kerstdag zong het Nederlands Mannenkoor, waarna er nog gelegenheid was tot dansen. Gedurende de gehele maand werden de kerstpakketten aan de binnenkomende schepen verzonden, tientallen dankbare antwoorden van de gezagvoerders en opvarenden kwamen reeds binnen.

Ook werd er in December nog een biljartwedstrijd gehouden en een filmvoorstelling gegeven, terwijl het jaar besloten werd met een echte ouderwetse en gezellige Oudejaarsavond.

SPORT

VERENIGINGSNIEUWS.

— Katholieke Sport Centrale: Uitslagen van Zondag: Honkbal: Caribe — Venezuela 8—5; Lucky Strike — Quisqueya 0—4.

Voetbal: Niet doorgegaan.

Wandelen: De vereniging Sithoc behaalde de eerste prijs bij de door Asiento georganiseerde wandelmars.

SCHUTTERS WINNEN VAN DE PORTUGEZEN.

De schutters van Suffisant hebben gisteren het elftal der Portugezen weten te verslaan met 2—1. De Curaçaose jongens gaven goed spel te zien, terwijl de Portugezen beneden het peil bleven dat zij onlangs ontwikkelden in de wedstrijd tegen de Arubanen.

WAAROM SURINAME NIET?

Het nieuwsblad „Suriname" merkt op, dat de C.V.B. zes landen heeft uitgenodigd om aan het voetbaltournooi deel te nemen ter gelegenheid van zijn 25-jarig bestaan in Mei a.s. doch dat Suriname niet uitgenodigd is. Het blad vindt, dat Suriname geen uitnodiging moet uitlokken, doch dat deze uitsluiting pijnlijk treft.

Geslagen Duitsland vierde 'Totengedenktag'

Wij lezen in „De Volkskrant":

„Er is één ding, dat wij in Nederland niet begrijpen: Vanwaar die toegeeflijkheid van de geallieerden tegenover den Duitser? Alle verdachten van het Neurenbergproces mogen „Nicht schuldig" zeggen. Verbroedering en vrijheid van pers en mening schijnen hier geen gevaren meer te geven. Een verslagen vijand wordt broeder; een hulpeloze Duitser een object voor sociale zorg. Nederlanders, Belgen, Fransen, zij willen zich wel eens ergeren. Waarom die zorg? Waarom die hulp? Wie is hier overwinnaar?!

De winter klopt aan de deur.

Mijn vriend, een kapitein in de economische sector van de British Control Mission, haalt de schouders op. Hij knoopt zijn jas dicht. De winter komt. Mijn gastheer wenkt me in zijn jeep en voort gaat het door het mooie heuvellandschap van Westfalen. Waarom gevoel ik geen haat als ik die groene, Duitse uniform zie, waarin de boer zijn land beploegt? Wanneer de grote klep van die belachelijke soldatenpet van een verkeersagent ons onderdanig de richting vrijgeeft?

— Je weet, zeg ik, dat wij in Nederland een enorm gebrek hebben aan banden en fietsen. En alle jaloezie is mij vreemd, wanneer een groepje van Duitse mannen en vrouwen ons passeren op splinternieuwe rijwielen met nieuwe banden. Telkens passeren we onbeschadigde boerenhofsteden en goed verzorgde landerijen. Langs de wegen gaat de ene kar na de andere, geladen met hout. Strakke gezichten met scherpe, gesloten monden begeleiden ze. De winter komt. Wij weten wat het zeggen wil. De laatste lach was aan ons — de Duitse: heeft zijn tijd gehad.

Goed gekleed.

Maar ook al moet men de winter door zonder kolen, de Duitser is nog goed en warm gekleed. Klompen heeft hij niet nodig. Zijn levensmiddelenrantsoen ligt op 1500 calorieën per dag. Zijn wij doodgegaan van de helft? „Een geslagen hond trapt men niet na", zegt mijn begeleider. „Wanneer je geen geloof in de toekomst hebt, ben je verloren. Volgens democratische beginselen is niemand tot geloof te dwingen. Duitslands laatste uur was geslagen. Vraag: volgt hierop het eerste uur van een nieuwe dag? Wie zal den Duitser geloof geven?"

Kan dat nog onze belangstelling hebben? Ik zie de mensen in Nederland voor me, zich nauwelijks bewust welk een weg omhoog de laatste drie maanden hebben gebracht. Ik kreeg een boodschap mede: Vraag naar ons vee, onze koeien en paarden; onze machinerieën en landbouwwerktuigen. Kijk uit naar mogelijkheden van herstelbetalingen. Op gedaan onrecht moet recht volgen. Onderzoek de motieven van den bezetter. Vertel ze van ons gevoel van teleurstelling. Vertel ze, dat ook wij overwinnaar zijn en daaraan rechten ontlenen!

Daarom ben ik hier, als één van de weinigen, die de geheimzinnige, luchtledige zone passeren, waarachter een verslagen land ligt, dat het beter schijnt te hebben dan het winnende Nederland.

Mijn kapitein is een goed gastheer. Het is laat — vandaag geen zaken meer. Dan kom ik in Herford in de overvloed, welke de officierskring in het perskamp omgeeft. Hier wordt vandaag het nieuws uit Duitsland geboren, dat morgen via telex en telegraaf de wereldpers zal vullen. Nieuws, dat óns nooit meer heeft gegeven dan sensationele details van het Berlijnse cabaret tot het dagboek van Eva Braun toe. En morgen is het „Totengedenktag" in Duitsland.

Naar betere wereld.

Laat mij je dit zeggen, zegt een collega: Het is zo gemakkelijk in een stoel te zitten, een paar honderd kilometer van hier; en in het genot van een goede sigaar te zeggen, dat het anders moet en anders kan. Het probleem Duitsland vond niet zijn einde met de overwinning. Het begint nu. Hier is de wereldpolitiek in een impasse geraakt. Hier zal zij moeten starten voor de wedren naar een betere wereld. De Nederlanders zien nauwelijks, dat Berlijn het slagveld is van de Verenigde Volken, dat deze wereld leeft, dat hier de geschiedenis voor honderd jaar reeds is gemaakt. Het gezamenlijk belang bindt; de gezamenlijke problemen bepalen in uiterste consequentie de lijnen, waarlangs de wereldpolitiek zich zal ontwikkelen.

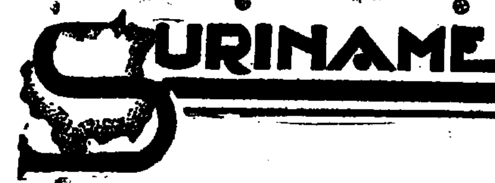
Ik word huiverig morgen te spreken over Nederlandse koeien in Duitsland! de wereld van morgen wordt in Duitsland gemaakt. Hitler is dood — zijn erfenis van louter schuld moet eerlijk worden verdeeld. En in mijn hoofd trekken de beelden voorbij, die ik vandaag in mij opnam. Duitse vrouwen, die in zichzelf gekeerd huiswaarts togen met dennetakken waarvan een sobere krans was gemaakt. Mannen met dennegroen. Lachende kinderen (ja, alleen de kinderen lachen nog) met doffe bloemen. Morgen herdenkt Duitsland zijn doden. De gevoelens worden bewust. Op muren en kozijnen zag ik in slordige krijtstrepen het hakenkruis. Daarvoor stierven de vader en zonen. Daarvoor was — door het lot bepaald — hun leven gemaakt. Met de doden keert de Duitser in zichzelf en laat alle problemen der wereld over hem gaan. De gestorven vader is geen held meer: hij breekt slechts de harten van vrouwen en kinderen. Het leven verstart.

Dodenherdenking.

—Denk er om, zegt mijn vriend, dat je 's avonds in het stadscentrum blijft! Weerwolfactiviteit? No, „Totengedenktag" — kwets hun gevoelens niet. Problemen, die voor den Duitser op het oog geen waarde hebben, zullen onbewust hun uitwerking niet missen. Morgen — Zondag — zullen de kerken goed gevuld zijn. Voor het eerst na zoveel jaren zal een volk werkelijk in zichzelf keren. Misschien begint dan ook voor hen een nieuwe dag — misschien......

Dit was het eerste probleem, dat de kern van een wederopbouw van de wereld raakt. Zal de Duitser vatbaar blijken voor zelfstandig denken, nadat twaalf jaar Hitler voor hem heeft gedacht en zeven maanden een geallieerde bezetting......

Na een korte koude nacht is het Zondag geworden — Totengedenktag — Van de preekstoel geeft de priester zijn visie op het onderwerp: Heil! Is het een speling van het lot? — Geen woord over verwoesting of dood. Of kent deze prediker zijn volk te goed? In de stampvolle kerk knielen de gelovigen ootmoedig en helle kinderstemmen spreken het „Vater Unser". Als Duitsland een toekomst heeft, dan begint zij hier. Zo immers luidde ook de boodschap, die de Paus het Duitse volk liet brengen.

PROF. FLU OVERLEDEN.

Op 19 December 1945 is Suriname's Professor Dr. Paul Christiaan Flu op 61-jarige leeftijd te Leiden overleden. In het begin van 1945 werd zijn zoon Hans door de Duitsers vermoord en dit schijnt den Professor zodanig te hebben geknakt dat hij in een brief aan zijn zuster te Paramaribo schreef, dat het leven voor hem geen waarde meer had. Zijn wens om te sterven ging in vervulling doch voor Suriname en voor Nederland is zijn heengaan een groot verlies.

NIEUWS IN HET KORT.

— **Een dochteronderneming der Nederlandse Spoorwegen** de N. V. De Rijnstreek, heeft met ingang van 1 Januari een streekbedrijf gevestigd te Bokoop, dat zich niet alleen bezig houdt met het personenvervoer, doch ook met het goederenvervoer.

— **Aan Prof. Dr. W. F. Suermondt** te Leiden is een berisping toegediend ten aanzien van zijn houding gedurende de bezetting. Hiermede is zijn schorsing opgeheven.

— De grote zeesluis in het Eemskanaal te Delfzijl, kort voor de bevrijding onbruikbaar gemaakt door de Duitsers, is weer in gebruik genomen in bijzijn van verscheidene autoriteiten.

— **De uitbreidingsplannen voor het zwaar getroffen Velsen** zullen door W. N. Dudok te Hilversum en het bureau van Van Tijen en Maaskant te Rotterdam in samenwerking worden tot stand gebracht.

— **Driehonderd Nederlandse klokken**, gedurende de bezetting weggevoerd, zijn te Delfzijl teruggehaald. Zij zijn in hoofdzaak uit de Noordelijke provinries.

Bekendmaking Inzage Verzending Postpakketten Naar Nederland.

Het wnd Hoofd van het Departement Sociale & Economische Zaken, alhier, maakt hierbij bekend, dat voortaan, behalve de gewone 3 exemplaren der douaneverklaringen, ook twee gespecificeerde lijsten met gewichten en prijzen van den inhoud der postpakketten bestemd voor Nederland, bijgevoegd dienen te worden.

Controle der pakketten zal geschieden bij wijze van steekproef.

Het Wnd. Hoofd voornoemd,
Mr. H.J.M. HOOGEVEEN.

Ken Uzelven.

„Wij hebben hier: of juister er bestaat hier een Nederlands Indische Gasmij. die niet in Indië gas, maar op Curaçao electriciteit levert... tegen zo'n schappelijke prijs dat bedoelde maatschappij exorbitant schappelijke winsten maakt, welke niet op ons eilandje blijven, doch als een holocaust van dankbaarheid naar elders verhuizen om verdeeld te worden onder de zwaar dampende en borrelende aandeelhouders, die achterovergegooid in een heerlijke club, hautain het witte as van een lange kwaliteitssigaar aftippend, smakkend de geur van het vocht tegen hun verhemelte likkend, goedkeurend mompelen: „Geen slecht land Curaçao, gelukkig dat wij het toentertijd niet voor een prikkie hebben weggedaan".

Ja, geachte lezer, de positie van de Indische GasMij. is een monopoliepositie, een unicum, een van de onmogelijke mogelijkheden of van de mogelijke onmogelijkheden op ons eiland en dat in de twintigste eeuw, na een bloedige oorlog terwille van de kleine man gevoerd.

Men kan over de prijzencontrole denken zoals men wil, maar vaststaat dat zij het algemeen belang dient en absoluut noodzakelijk is.

Het zou volkomen onverantwoord zijn momenteel de prijzen vrij te laten, terwijl er van eigenlijke concurrentie tussen de verschillende handelaren geen sprake is.

Immers het prijzenbesluit heeft ten doel de maatschappij te beschermen tegen asociaal **hoge prijzen van wat dan ook,** vooral tegen de hoge prijzen van de eerste levensbehoeften.

Van politiek in het algemeen weten wij niet veel, van de prijspolitiek nog veel minder, maar wij vragen ons lekenverstand in gemoede af: zijn de exorbitant hoge tarieven van de Gasmij sociaal wel verantwoord en toelaatbaar?

Behoort electriciteit niet tot een van onze eerste levensbehoeften? Valt deze kwestie daarom niet onder de bedoeling van het prijzenbesluit? Waarom worden de tarieven dan niet tot de sociaal verantwoorde proporties teruggebracht?

De overheidsbemoeiing neemt met de dag toe. In vele landen gaat men over tot nationalisering van de essentiële bedrijven. Men heeft ingezien dat bepaalde bedrijven niet in handen van particulieren mogen blijven, daar ieder particuliere maatschappij vanzelfsprekend streeft naar een zo hoog mogelijke winst, zonder zich al te veel te bekommeren om het sociale element.

Men heeft ons medegedeeld dat bijv. in Holland de meeste, zo niet alle energiebedrijven in handen liggen van Gemeente of Provincie.

Men werpe ons niet tegen dat hier de een of andere concessie in de weg staat.

Want ons antwoord hierop is deze: dan is deze concessie asociaal en moet dus worden teniet gedaan. Wat is immers belangrijker: de concessie of het algemeen welzijn?

Laat het gouvernement in deze tegenmoetkomend zijn en een redelijke schadevergoeding aanbieden. Laat het het bedrijf overnemen en er een N.V. van maken. Laat er een commissie van bekwame zakenlieden als commissarissen fungeren, alles onder de controle van het gouvernement.

Laat men een contract met de Isla sluiten tot levering van gas voor kookdoeleinden, het gas dat dag en nacht nodeloos verbrand wordt, een ten hemel schreiende verspilling. Ligt er hier niet een taak voor Sociale Zaken in samenwerking met andere Departementen?

Zou er hierin niet een voorbeeldige samenwerking tussen het Gouvernement en de Staten kunnen komen?

Welk Statenlid zal in deze de kat de bel aanbinden?

Hierin ligt tenslotte voor het demissionnaire College een kans om zich de dankbaarheid van de gehele bevolking te verzekeren.

Heren grijpt Uw kans!

A. Toom.

De wrakstukken van zeven woningen liggen verspreid als gevolg van een tornado, die het stadje Palestine in Texas trof. Zij die dakloos werden als gevolg van de storm, zoeken naar persoonlijke bezittingen.

ONS KONINKRIJK

NIET VEEL GEESTDRIFT.

De derde dag dat de Beurs te Amsterdam geopend was bracht geen nieuwe sensaties. Er schijnt niet veel enthousiasme te zijn voornamelijk omdat de bedragen, waarvoor door middel van verkoop vergunningen, gehandeld zal mogen worden, nog niet volkomen zijn vastgelegd. Kopers schijnen zeer voorzichtig te zijn **met het oog op de lopende noteringen.** Er valt dus nog geen bepaalde stroming op de Beurs waar te nemen hoewel hier en daar zich een voorkeur voor bepaalde staatspapieren begint af te tekenen. In industriële aandelen was nauwelijks enige handel (Aneta).

40-JARIG BESTAAN.

Een regerings afgevaardigde heeft Woensdag de viering van het 40-jarig bestaan der Federatie van Nederlandse bijgewoond.

De voorzitter F. Kuypers, verklaarde, dat de organisatie weer 230.000 leden telt en dat men verwacht weer een ledental van 300.000 te bereiken tegen het einde van 1946. In 1940 waren er 320.000 leden en de fondsen bedroegen 50 millioen gulden (Aneta).

OVERNEMING VAN MIJNENVEGERS.

De Voorlichtingsdienst van de Nederlandse Marine maakte bekend, dat er besprekingen gaande zijn tussen de Nederlandse en de Britse marine betreffende het overnemen van vier Britse mijnenvegers door de Nederlandse marine en dat deze besprekingen reeds in een vergevorderd stadium zijn (Aneta).

TATAKOWER WINT.

Tatakower won Woensdag het schaaktournooi, nadat hij Kitkins had verslagen. Hij versloeg Steiner Dinsdag. Euwe eindigde als derde, gelijk met Steiner en Denker. Elkstroem neemt de tweede plaats in. Prins komt op de zesde plaats (Aneta).

KLACHT OVER DE AMBTENAREN.

In Nederland.

Nu hebben wij 10 maal zoveel ambtenaren in ons land dan voor de oorlog en nog kan de zaak niet op rolletjes lopen.

Deze klacht hoorden wij vele malen. De formulering van die klacht was niet altijd even charmant, maar dat doet er eigenlijk weinig toe, want de klacht is gegoed.

Toen ons land reilde en zeilde met het tiende deel van het ambtenarencorps van tegenwoordig en wij nog rijk waren, moest er bij de overheidsinstellingen op alle mogelijke manieren bezuinigd worden. Nu zijn wij arm. Ja, inderaad, wij zijn arm en het is goed, dat u zich dat eens of nog eens realiseert. En in al onze armoede zijn het de zakenmensen, die met hun niet weinige belastinggelden voor de salarissen van al die ambtenaren, die hun het leven zuur maken, moeten zorgen.

Het zijn niet de ambtenaren, die Nederland in de eerste plaats weer welvarend zullen maken. Het zijn de fabrikanten, de zakenmensen, groot en klein, die door **hun onvermoeibare werklust weer** bruisend leven kunnen blazen in Nederland. De ambtenaren moeten en kunnen hen daarbij helpen. Zij moeten beseffen, dat zij er zijn om de struikelwegen, waarover handel en industrie onder hun problemen zwoegend als lastdieren onder een te zware pakkage, maar vooruit moeten zien te komen, zoveel mogelijk te effenen.

Helaas zien de ambtenaren dat niet voldoende in.

Soms onbewust en soms welbewust schijnen zij de mening te zijn toegedaan, dat die werkezels van winkeliers en industriëlen die het altijd veel ruimer hebben gehad dan de ambtenaren, maar moeten worstelen met de formulierenregens en er nu de ambtenarensalarissen ook nog wel bij kunnen verdienen. Maar dat kunnen die zakenmensen niet.

Over het algemeen zien zij er niet tegen op om hard aan te pakken voor de opbouw van ons vaderland. Integendeel, zij popelen om de handen uit de mouwen te steken. Het is hun grootste belang immers, dat er weer spoedig een levendige binnenlandse handel en een bloeiende export komt.

Hun vooruitstrevendheid nu wordt belemmerd, neen, sterker, soms volkomen geremd door gebrek aan gereedschappen, materialen, grondstoffen en arbeidskrachten.

De schaarste aan grondstoffen enz. rechtvaardigt de instelling van een distributiesysteem, waarvoor natuurlijk ambtenaren nodig zijn. Het distributiesysteem moet evenwel niet een belemmering zijn, het moet een stuwing geven.

Een goede zakenleider zoekt, om zo efficiënt mogelijk te werken, die methoden, die zijn bedrijf voordeel brengen; niet het voordeel, dat in de eerste plaats zijn eigen portemonnaie er dikker van wordt, maar het voordeel, dat zijn producten goedkoper worden en dus onder het bereik van een groter aantal verbruikers komen, en dat hij zijn werknemers betere lonen kan uitbetalen.

Zo kan er ook in de ambtenaarswereld gestreefd worden naar tot op de top gedreven efficiëncy. Ook daar kan gezocht worden naar eenvoudige methoden, die het werk vlot doen verlopen. Op de duur zal dat leiden tot ontslag van vele ambtenaren. Voor werkloosheid behoeft evenwel geen angst te bestaan.

Overal is gebrek aan werkkrachten en de ambtenaren, die de gemakkelijke manier van leven van de zakenmensen altijd benijd hebben, krijgen de kans zichzelf tot zo'n vrijen zakenman op te werken. Zijn de capaciteiten om het tot zelfstandigheid te brengen niet aanwezig, welnu zijn er voldoende ondergeschikte betrekkingen, waar prettig gewerkt en waar goed een boterham met een plakje kaas verdiend kan worden.

Ons land is niet gebaat met een plotseling ontslaan van een groep ambtenaren. Eerst moet de manier van werken herzien worden en dat moet snel gebeuren. Dan blijkt spoedig, dat velen op de ettelijke rijksbureaux etc. overbodig zijn. Het bedrijfsleven zal hen graag van de staat overnemen.

De zakenman werkt efficiënt; de staat kan dit ook.

De ambtenaren moeten hun taak begrijpen. Zij zijn in veel gevallen een noodzakelijk kwaad. Het is aan hen, dit kwaad om te zetten in nuttigheid. Het bedrijfsleven en indirect de staat zal hen er dankbaar voor zijn. Het is toch alles in het belang van de opbouw van ons vaderland?

247 VAN DE 521.

De Voorlichtingsdienst van de Nederlandse luchtmacht deelde Vrijdag mede, dat van de 521 Nederlandse vliegers die uit Engeland opereerden gedurende het tijdvak Mei 1940 tot het einde van de oorlog, er 247 gedood werden, terwijl er nog 13 vermist werden, die naar men aanneemt, ook dood zijn. In dit cijfer zijn niet inbegrepen de eenheden, die eerst in Engeland opereerden en later naar de Stille Oceaan werden gezonden, noch het personeel van vliegtuigmoederschepen.

METEOORSTEEN IN ROTTERDAM.

Vrijdag kwam een meteoorsteen in een drukke straat in het Rotterdamse zakenkwartier terecht. De meteoor spatte in drie stukken uiteen, welke elk ongeveer 20 cm. lang en 2 cm. breed waren. De stukken waren van buiten zwavelgeel en van binnen bazaltkleurig: er hadden geen ongelukken plaats (Aneta).

VEEL BEROERING.

De „New York Times" bericht uit Amsterdam, dat veel beroering gewekt werd in Nederlandse militaire kringen door het petitionnement dat aan Hare Majesteit de Koningin gezonden werd, hetwelk ondertekend was door Jhr. B. C. de Jonge, oud-gouverneur van Nederlands Oost Indië en oud-minister van oorlog benevens door drie generaals en andere hooggeplaatste militairen. Als soldaten van het oude leger drukken zij hun bezorgdheid uit over de desorganisatie en de ondoelmatigheid van de Nederlandse verdediging en zij beschuldigen Minister Meynen ervan, dat deze partijdig, opzettelijke ongehoorzaamheid, desertie, insubordinatie en vandalisme vergoelijkt, terwijl zij verzekeren, dat bij een juiste reorganisatie de Nederlandse strijdkrachten wederom een goed gedisciplineerd, goed georganiseerd leger zouden kunnen vormen, hetwelk des te meer gewaardeerd zou worden door de geallieerden, omdat het geen verwrongen copie van de Britse en Noordamerikaanse legers zou zijn (Aneta).

HET STAATSCREDIET VOOR PHILIPS.

Verleden maand werd een credietovereenkomst tussen Philips en de Staat der Nederlander aangekondigd. In werkelijkheid is de credietverlening echter reeds geruime tijd geleden begonnen. Toen in Mei jl. het Westen van ons land werd bevrijd, waren door de regering reeds credieten aan Philips verstrekt. De grootte van het crediet wordt in het officiële communiqué niet genoemd. Thans zouden echter reeds tientallen millioen guldens van het crediet zijn opgenomen. Vermoedelijk slaan wij de plank niet ver mis met een taxatie van het totale crediet op circa f 70 millioen.

Waarom is het crediet niet door de banken, doch door den staat verstrekt? Verschillende motieven zijn hiervoor aan te voeren. Het crediet is zo omvangrijk, dat geen enkele bank er aan kon denken het te verlenen. Emissies voor dergelijke bedragen zijn onder de huidige omstandigheden niet mogelijk en evenmin na heropening van de beurs. Voorts heeft Philips een claim op de Staat en kan te zijner tijd gedeeltelijke verrekening hiervan met het crediet plaats vinden. De rente van een normaal bankcrediet zou ongetwijfeld een te zware last voor Philips zijn, want het duurt lang voor een zo sterk getroffen bedrijf weer op gang komt. Daarnaast had uiteraard de regering er een zeer ~~groot belang bij de Philips bedrijven~~ voor ons land te behouden, want zij zijn als werkgelegenheid en als deviezenbron van niet te onderschatten betekenis.

De buitenlandse bedrijven, in het bizonder die in Engeland en Amerika, hebben in de oorlog een sterke expansie ondergaan en belangrijke overtollige middelen zullen daar niet beschikbaar zijn, vooral als men de overschakeling van oorlogs- op vredeseconomie in aanmerking neemt. Voor een verkoop van belangrijke buitenlandse activa zal Philips uiteraard niets hebben gevoeld.

De rente van het crediet is, indien wij goed zijn ingelicht, zo laag, dat een overneming door de Herstelbank van het crediet niet in aanmerking zou komen.

Men mag veronderstellen, dat de staat wel een woordje mee zal willen spreken in de toekomstige dividendpolitiek, zolang het crediet loopt. Een conservatieve dividendpolitiek lijkt ons, mede gezien de grote kapitaalverliezen, waarschijnlijk. Ook de richting, welke aan den export zal worden gegeven, zal wel in overeenstemming moeten zijn met de wensen van de regering. (Msbd.)

HET WORDT BETAALD.

In de eerste week van Januari is Nederland voor een waarde van honderd millioen gulden aan promessen komen te vervallen.

Dit bedrag is door de schatkist betaald terwijl het dividend tot een bedrag van ongeveer 10 millioen gulden volgens de staat van de Nederlandse Bank in de week eindigende 7 Januari, betaald zal worden. De vervanging van het verlopen schatkist papier is nog niet weer hervat. In afwachting van de campagne voor een drie procent lening Nederlandse Werkelijke Schuld en 2½% spaarcertificaten is deze hervatting niet te verwachten. (Aneta)

GOEDE VONDST TE MIDDELBURG.

Een der handlangsters van de Gestapo heeft aangewezen waar te Middelburg het kaartsysteem van de Gestapo verborgen was. In een kelder half onder water vond men de kaarten die er wel onooglijk uitzien maar na reiniging nog goed te lezen zijn. Het grootste deel van het archief is echter jammer genoeg verbrand.

DAGELIJKSE VERNEDERING.

Op een vergadering van het comité „Helpt Indië" zeide Dr. J. Meyer Ranneft oud-voorzitter van de Nederlands-Indische Volksraad dat Dr. H. J. van Mook fouten gemaakt heeft en dergelijke omvang dat hij een ieders vertrouwen beschaamd heeft. Hij voegde eraan toe dat indien de regering de overzeese militaire politiek niet kan verdedigen, en het is zeer onwaarschijnlijk dat zij dit kan, dat zij (de regering) dan even min ons vertrouwen verdient in de Indische politiek.

De Britten zeggen dat zij neutraal willen blijven; zij zijn dapper, maar het gedrag van Generaal Christison komt in de practijk meer op een erkenning van de republiek en is als zodanig een dagelijkse vernedering voor Nederland, die de Indonesische extremistische beweging aanvalt, welke gelijk te stellen is met Javaans fascisme.

Prof. Gonggrijp, een expert op het gebied van de Nederlands Indische economie, zeide tot de vergadering dat het extremistische Javaanse nationalisme zeer nauw verbonden is aan het Duitse nationaal socialisme. Elke poging om deze Javaanse nationalisten anders te behandelen dan de Duitse of Japanse variëteit, moet leiden tot bedroevende resultaten, precies als in het verleden geschied is.

Azië is een vruchtbare bodem voor het fascisme en indien het Javaanse fascisme zich uit zou breiden tot Sumatra en vandaar naar Brits Indië en China, zouden wij voor een derde wereldoorlog komen te staan tussen het Oosten en het Westen. De Nederlandse regering houdt niet vast aan haar beginselen, terwijl toch de achter ons liggende jaren getoond hebben, dat een houding, welke gebaseerd is op beginselen de krachtigste is. Een politiek zonder beginselen zou slechts gerechtvaardigd zijn, indien er goede resultaten te zien waren. Noch het Nederlandse noch het Britse publiek realiseert wat er op het spel staat, indien het fascisme in de een of andere vorm in Indië zou blijven voortbestaan.

Vis met de vissen — VI.

Die lastige Zeeappels.

Lastig zijn ze: dat valt moeilijk te ontkennen, maar ze zijn mee: In het onderzeese landschap zou ik ze niet gaarne missen. Er is bijna geen zwart onder water, behalve een dietje, een neushoorn vis en een koninginnevis is al het andere gekleurd en daartegen steekt de massa zeeappels met glinsterend zwarte naalden sterk af.

Hij heet appel, omdat zijn eigenlijk lichaam, dat onder de naaldenbos verborgen zit, de vorm en de grootte van een appel heeft. Haal er maar een uit, en laat hem in de zon dragen, dan verliest hij zijn stekels en blijft een brosse kalkappel met fijne tekeningen over.

Is hij in zijn gewone doen dan zie je niets anders dan de vervaarlijke pinnen. Van boven is hij soms fluescerend blauw. Bij ontraad komen al de stekels in beweging, en de met onderste die heel kort zijn en voor poot fungeren, zoekt hij een veiliger plekje uit.

Je treft hem niet alleen aan dicht bij de kant, maar ook op diepere plaatsen, ja, tot aan de rand van de afgrond toe. De kleintjes verschuilen zich in de holletjes van stenen, en voelen zich daar veilig tegen stroom en golfslag.

De volwassenen verhuizen voortdurend. U kunt ze vandaag opruimen en morgen weer terugzien. Vanwege hun onhandigheid hebben ze een angst voor storm. Is vreemd weer op komst, dan ziet u ze ook maar weinig aan de kant, ze zoeken het dan maar liever wat dieper; of ook wel nestelen ze zich in holletjes, in ieder geval zo, dat ze niet in een-twee-drie kunnen worden meegesleept. Niet gedacht, dat die akelige dieren ook nog weer profeet waren!

Hun binnenste is voor heel de visswereld een delicatesse, en het is waarschijnlijk ook wel daarom, dat hij zo zwaar gewapend is. En alle vissen hebben respect voor die naalden. Die zijn hard en bros en geven niets mee. De appelvormige schaal is ook hard, zodat een klein stootje tegen de puntige naalden voldoende is om hem binnen te laten dringen, dan breekt hij af en je krijgt hem er zo maar uit. De stekels kunnen tot ver in het lichaam doordringen, en als je er flink wat van hebt meegenomen, bezorgen ze je nog koorts ook. Petroleum erop wrijven is een goed middel. Bovenal echter is het inheemse middel effectief: je laat er wat manteca bela op lekken, was van een bepaald soort Zuid-Amerikaanse kaarsen. De brandpijn gaat weg, je krijgt geen koorts en de naalden komen er vanzelf uit.

Het schijnt, dat zij van onderen kwetsbaar zijn. Eens zag ik een zeeappel aan de wandel, en hij moest over een koraaltakje, dat op de grond lag. Toen hij zich aan een kant wat ophief om er over heen te klimmen, schoot een vis toe, die op de loer gelegen had en probeerde hem te kantelen. De zeeappel zette alle naalden in volle beweging, en over won de hindernis zonder dat de vis hem aankon.

In normale omstandigheden staan de naalden uitgespreid, maar bewegen zich zo goed als niet. Zo'n naaldenbos is een toevluchtsoord voor alle soorten pas uitgekomen kuit. Hele zwermen kleine visjes van speldekop grootte tot twee-drie centimeter toe nestelt zich tussen die naalden, en geen vis, hoe hongerig hij ook is, kan hen aan.

U ziet dus, dat die lastige dieren ook nog nuttig werk verrichten. Ook de kleine **bruine zeekrab**, met zijn gele randjes profiteert van het afweergeschut van de zeeappel. Hij kruipt er gedeeltelijk onder en tippelt overal met de zeeappel mee, en kan zodoende zonder gevaar hele velden afgrazen.

Gaat de zeeappel een dutje doen, dan vouwt hij al zijn naalden op tot een zwarte piek. Hij wil dan geen last hebben van dat kleine vis-grut; hij sluit de zaak. Een tik op een kei vlak bij hem is voldoende om hem uit zijn slaap te wekken. Herhaaldelijk hebben we geconstateerd, dat zeeappels voor geluid vatbaar zijn. Hak je er een door midden om de visjes te voeren, dan zet heel de buurt het op een lopen al is het met een slakkengangetje.

Om waarnemingen te doen, dicht aan de kant, moet je je eigen noodzakelijk oefenen in het manoeuvreren, want hoe schilderachtig en nuttig de zeeappels ook mogen zijn, ze zijn en blijven tevens een grote last voor den zwemmer. De deiningen slepen je dicht aan het strand altijd sterk op en neer, en dan is het vaak een hele kunst om zonder letsel van zeeappels te blijven. Uit schade en schande geven we iedereen de wijze raad: waag u bij sterke golfslag of deining niet in een ondiep zeeappelveld.

Nu doen we juist alsof die lastige zeeappel de enige soort is, en dat zou een belediging zijn voor de zeeappelen-familie. De zwarte is de meest voorkomende, maar er is ook nog een witte, met korte stekels, die niet steken. Die kun je gewoon in de hand nemen. Op Lac vindt men ze in overvloed. Ze zijn iets groter dan de zwarte soort.

Nog een andere, nog minder voorkomend is de zeeappel met stompe stekels. Hij is klein en heeft ongeveer een vijftig stompe pinnen, grijs van kleur. Tussen stenen vind je hem. Daar tref je ook nog een kleinere soort aan, met bruine doorns, die ook zo maar aan te pakken is. En ten slotte een biezonder zeldzame zeeappel is de schildvormige. Hij is plat als een koekje, grijs en heeft zulke korte stekels, dat hij als van vilt lijkt. Die zult u niet gemakkelijk vinden.

Een Duitse vrouw verkoopt broden op een tafel temidden van de door sneeuw bedekte puinhopen in Neurenberg, waar het proces tegen de Duitse oorlogsmisdadigers gaande is.

De Gedetineerden in Nederland.

Richtlijnen over het verkeer met den raadsman.

De Regeringsvoorlichtingsdienst schrijft over dit probleem het volgende:

Het blijkt, dat hier en daar misverstand heerst ten aanzien van de toestand, waarin degenen verkeren, die in bewaring zijn gesteld, of aan wie in een kamp of inrichting een gedwongen verblijfplaats is aangewezen op grond van het Besluit op de biezondere staat van beleg. Speciaal voor wat betreft de mogelijkheid, die voor hen bestaat zich in verbinding te stellen met een raadsman, bestaan er onder het publiek misvattingen. Wij geven daarom hieronder een samenvatting van richtlijnen, die de Chef Staf aan het Militair Gezag te dien aanzien heeft vastgesteld.

Zij, wier zaak bij enig rechterlijk college of Tribunaal aanhangig is, hebben krachtens wettelijke bepalingen recht op een vrij verkeer met hun raadsman. Deze kan zijn cliënt vrij bezoeken, met hem alleen spreken, en met een vrije en ongecontroleerde briefwisseling onderhouden. Slechts indien dit vrije verkeer voor het onderzoek de belemmering zou kunnen doen ontstaan, die ook in het gewone strafrecht niet geduld worden, kan het door de rechterlijke autoriteiten of het Tribunaal worden beperkt.

De gedetineerde kan zich van de bijstand van een raadsman verzekeren óf door keuze, óf door te verzoeken een raadsman toe te wijzen, volgens de in het strafrecht gebruikelijke regels.

Zij echter, wier zaak nog niet voor enig rechterlijk college of Tribunaal aanhangig is, kunnen zich niet op enige wet beroepen, om over de bijstand van een raadsman te beschikken. Daarom is in bovengenoemde richtlijnen bepaald, dat de gedetineerde zelf, zijn wettelijke vertegenwoordiger, zijn echtgenoot(e) of een zijner bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad, een raadsman kunnen kiezen, die dan natuurlijk betaald moet worden. Om de positie van onvermogenden niet slechter te maken, heeft de C.S.M.G. tot de Dekens der Orden van Advocaten het verzoek gericht om te willen bevorderen, dat dezen via de Raden van Rechtsbijstand een raadsman wordt toegewezen, alsof zij „verdachten" waren in de zin van het Wetboek van Strafrecht.

Deze raadsman zal dan éénmaal onverwijld tot den gedetineerde worden toegelaten en in de gelegenheid worden gesteld met hem alleen te spreken. Daarna bestaat daartoe geen gelegenheid meer, vóór dat de behandeling bij rechter of Tribunaal is begonnen, tenzij in een biezonder geval de commissie van onderzoek haar toestemming geeft. De raadsman krijgt bovendien terstond inzage van het dossier van den gedetineerde, en wel in beginsel volledig, tenzij de commissie van vooronderzoek het in het belang van het onderzoek nodig acht, dat sommige stukken worden achtergehouden, in welk geval den raadsman moet worden medegedeeld, dat het dossier niet volledig is. In elk geval heeft de raadsman recht op inzage van de processen-verbaal van de verhoren, die de gedetineerde ondergaan heeft, en van het procesverbaal van in-bewaring-stelling. Te alle tijde blijft het recht op geheime briefwisseling tussen gedetineerde en zijn raadsman bestaan, tenzij weer de commissie van onderzoek in biezondere gevallen hieraan beperkingen oplegt.

Op deze wijze wordt er voor gezorgd, dat ook deze gedetineerden de bijstand genieten van een juridischen raadsman, die gedurende de tijd, dat zij in bewaring gesteld zijn, hun belangen kan waarnemen.

Deze gevangenen beweren allemaal, dat ze nooit zo precies hebben geweten, hoe het met de Jodenvervolging stond. Schande daarover! Maar...... hoeveel zogenaamde „goede" Nederlanders hebben daar ook rustig hun sigaartje bij gerookt, zolang de voorraad strekte?

Een ander voorbeeld. Een vrouw wier man N.S.B.-er is, heeft 2½ jaar lang geweigerd lid te worden, hoewel ze voortdurend onder zware druk is gezet. Ze voelt er niet voor, en zegt dat tegen alle propagandisten. Ten slotte heeft ze een zwak ogenblik en zegt: „Schrijf me dan maar op als sympathiserend lid". Na enkele maanden heeft ze er toch geen vrede mee, en bedankt weer. Wanneer zo iemand na vele weken van smadelijke gevangenschap wordt voorgedragen om te worden vrijgelaten, mag men dan zeggen, dat de Regering weer welven loslaat op het Nederlandse Volk? Verdient zo iemand, dat ze haar hele verdere leven lang paria blijft?

Men zal mij zeggen: „ja, ja, nu hebben al die boeven maar een heel klein beetje schuld, maar laat je niet in de l.. en leggen en wordt niet te gauw sentimenteel". Neen inderdaad, de zaak moet behandeld worden zo dat wij de maximum waarborgen behouden voor een goede rechtsgang. Wij beschikken aangaande elk geval over een rapport van de P.O.D. over ingebrachte beschuldigingen over het rapport van de kampcommandanten, die in de meeste gevallen politie-autoriteiten zijn met een illegale staat van dienst. Deze mensen kunnen werkelijk niet worden verdacht van overgevoelig meelij met landverraders.

Maar Goddank, zijn het óók geen Nazie[illegible] blijkt ook uit de wijze, waar[illegible] tegenover de gevangenen [illegible]den. En hier zou ik graag een [illegible]erking invlechten over den [illegible]d in de kampen.

De [illegible]stand in de kampen.

Er is daarover veel te doen geweest. Sommigen hebben beweerd, dat Dachau en Oraniënburg nu verplaatst waren naar Nederland. Anderen spreken over „vacantie-verblijven". Ik geloof, dat de waarheid in het midden ligt. Inderdaad zijn er in het begin hier en daar erge dingen gebeurd, maar deze periode van onregelmatigheid is thans afgesloten. Het Nederlandse fatsoensgevoel heeft het gewonnen van de wilde, ongecontroleerde driften: er valt nog wel wat te verbeteren, maar in beginsel hebben de kampen de vorm gevonden, dien ze hebben moeten. Een vorm van strengheid, maar een waardige behandeling. Ja, van strengheid ook, en van militaire tucht, van productief werk, zodra het maar enigszins mogelijk is, en van... boetedoening. Dat laatste woord — boetedoening — spreek ik met aarzeling uit, want ik weet, dat wij daarmede nog maar aan het eerste begin staan. En toch werken wij er naar toe, en dat moet ook. Ik geef gelijk aan Ds. Strijd uit Almelo, die in een brochure schreef: „Het geschonden recht moet worden hersteld. Daarom moet er gestraft worden. Bovendien moeten wij ons als doel stellen: de geestelijke rechttrekking van deze vaak vergroeide, kromgegroeide zielen".

Men kan daarom lachen. Ik doe dat niet. Ik vind zulk honend lachen een nationaal-socialistische, onchristelijke en onnederlandse reactie, en ik ben er van overtuigd, dat het geen stand zal houden tegen een bezoek aan het kamp. Dan ziet men de onderlinge verschillen. Bij velen is daar slechts verharding te constateren, bij vele anderen een berouw, waarvoor ik geen cent geef; bij weer anderen het nuchtere, maar zedelijk-waardeloze besef, dat men op het verkeerde paard heeft gewed. Doch soms bestaat toch werkelijk: bezinning en inkeer. Dat is grote winst, en ik lach daar niet om.

Drie categorieën.

Ik lach daar niet om, uit morele, uit eenvoudig-menselijke overwegingen. Maar ook voor de toekomst van ons volksleven is deze zaak van betekenis. Want van twee dingen één: òf wij zijn Nazies, en dan beschouwen wij deze kampen als „Vernichtungslager", als kampen, waar je nooit levend uitkomt — òf we willen deze mensen schiften al naar de mate van hun schuld. Maar dan vallen ze uiteen in drie duidelijke groepen: 1. degenen, die te eniger tijd weer terug kunnen in de maatschappij; 2. de misdadige elementen; 3. de grote middelmoot van hen, die geen misdadige feiten hebben gepleegd, doch politiek zozeer zijn ontspoord, dat de Nederlandse samenleving ze nooit meer zal aanvaarden.

Ik zou over alle drie iets willen zeggen.

De criminele gevallen

Allereerst over de berechting van criminele gevallen. Dat zijn dus niet de N.S.B.-ers, wien alleen landverraad ten laste gelegd wordt, maar degenen, die bovendien (als landwachter of S.S.-soldaat b.v.) de dood van medeburgers op hun geweten hebben, of iets dergelijks.

Die berechting loopt stroef. De reden daarvan? Ik meen, dat onze vroegere regering in Londen niet geheel heeft overzien, welk een omvang deze hele zaak krijgen zou, er hoe volkomen onvoldoende de daarom de juridische middelen waren, die ons normaal ten dienste staan. Men heeft, uit een begrijpelijke en op zich zelf lofwaardige bezorgdheid voor onze rechtsstaat, zoveel waarborgen willen scheppen voor een ordelijk verloop, dat er, door trage afdoening van zaken, juist de grootste wanorde dreigt te ontstaan. Aldus de ervaring van deze maanden. En vandaar dan ook, dat de Regering en het Militair Gezag beide tot de overtuiging gekomen zijn, dat men hier werken moet met speciale instanties, die de bevoegdheid hebben om snel recht te doen, maar ook... af te doen. De moeilijkheden zijn talloos en groot. Het wettelijke apparaat, zoals gezegd, was onvoldoende. Maar ook de opsporings-autoriteiten missen dikwijls de juridische scholing om de zaken „panklaar" voor te leggen aan de biezondere gerechtshoven en tribunalen. Het is hiermee als met zovele zaken bij ons herstelwerk: we staan voor vraagstukken, waarvoor geen oude apparaten bestenden en waarbij nieuw werk in nieuwe vormen moet worden geïmproviseerd.

Maar goed! U hebt inmiddels gezien, dat een aantal grote N.S.B.-ers binnen veertien dagen zullen terecht staan, en ik kan u zeggen, dat ook Mussert waarschijnlijk nog in September zijn beurt krijgt. Tevens komen de eerste misdadigers voor, uit Landwacht, Landstorm en S.S.

Tot zover over de eerste categorie.

Reclassering.

Ik ga nu naar het andere uiterste: de reclasseerbaren. Gelooft u niet, dat er zulke mensen bestaan? Dan weet u het beter dan de commandante van de vrouwenafdeling in Amersfoort, een vrouw, die vijf jaar lang illegaal heeft gewerkt en wier man kort voor de bevrijding werd gefusileerd. Die gelooft namelijk wèl, dat het met een aantal gevangenen weer goed kan komen. Maar als dat zo is, volgt daaruit, dat het met kampleven bewust moet aansturen op een terugkeer van deze mensen in de maatschappij... en óók, dat het Nederlandse volk bereid moet zijn, er — ik herhaal: voor dié mensen — een streep onder te zetten.

Drie vragen:

Wie zijn „die mensen", wie wijst ze aan en hoeveel worden het er?

Drie anwoorden:

1. Het zijn degenen, die thans door de maanden van voorarrest, die ze hebben uitgezeten, kunnen worden beschouwd als genoeg gestraft.

2. Zij worden aangewezen door kleine commissies, onder leiding van één der hoofdofficieren van het Militair Gezag, samengesteld uit de beste deskundigen uit de plaatselijke illegaliteit, de opsporingsdiensten en de kampleiding.

3 Hoeveel zijn het er? Dat weet niemand, en heel wat onheil is er geschied doordat ergens een getal genoemd is van 40.000. Dat getal mist iedere grond en het is dan ook door de Regering nooit gebezigd, doch slechts door een officier van het Militair Gezag, die het op eigen verantwoordelijkheid de wereld heeft ingegooid en wiens taak trouwens inmiddels op normale wijze is beëindigd.

Luistert aars, geen land dat bezet geweest is, of het heeft te maken met het probleem van zijn politieke gevangenen. Zo heeft b.v. Radio-Belgrado enkele weken geleden reeds bekend gemaakt, dat een algemene amnestie was afgekondigd, waaronder naar schatting ongeveer 10.000 tegenstanders der verzetsbeweging zouden vallen. Ook daar blijkt men niet op het standpunt te staan, dat alle gevallen over één kam geschoren moeten worden.

Het eigenlijke probleem.

En dan ten slotte. Er is over deze gehele zaak zeer veel te doen geweest. Maar ik weet niet, of men het eigenlijke probleem voldoende heeft gezien. Het eigenlijke probleem, dat niet ligt in de snelle berechting van kleine en lichte gevallen — berechting, waarna vrijlating volgt. Dat ook niet ligt in de moeilijker, doch ook wel oplosbare quaestie der gewone misdadigers: hier komt veel op groter snelheid aan. Doch het grote, eigenlijke, principiële probleem komt met de grote middenmoot, die voor een deel stellig geen persoonlijke schavuiten zijn, maar die als N.S.B.-ers voorgoed onmogelijk zijn geworden in ons vaderland.

Daarover moeten we samen denken, en tot dusver is er, bij mijn weten, maar zeer weinig positiefs over gezegd. Gedwongen emigratie, waar dan ook naar toe? Hier liggen talloze practische zowel als principiële moeilijkheden en de Regering bekent ruiterlijk, dat ze daarvoor geen oplossing in de zak heeft. Maar dat we samen die oplossing vinden zullen, staat voor mij onomstotelijk vast. Komt tijd, komt raad. Doch, hoe dan ook, één ding is zeker, de voorwaarde tot een oplossing — welke dan ook — is: schifting van onze tegenwoordige kampbevolking. Schifting, berechting, en voor elk zo spoedig mogelijk het deel, dat hij verdient, hetzij de kogel of de vrijlating. Opdat er geestelijk ruimte kome voor de oplossing van ons hoofdprobleem in deze: het probleem van de grote, niet-misdadige, doch ook niet in Nederland te reclasseren middenmoot.

NIEUWS van OVERAL

NOORWEGEN NATIONALISEERT.

De Noorse regering overweegt de nationalisatie o.a. van de invoerhandel in kolen, oliën, petroleum en pharmaceutische artikelen.

De verkoop van wijn, alcohol, melk en graan staat reeds onder contrôle.

DUITSE DUIKBOTEN VOOR RUSLAND.

Een groep Sovjet-marineofficieren is in Ierland aangekomen om voor haar regering tien van de zestig Duitse duikboten over te nemen. De grote drie waren op de conferentie van Postdam overeengekomen, een klein aantal van de Duitse onderzeeërs onder elkaar te verdelen voor experimentele doeleinden en de rest tot zinken te brengen.

BELGISCHE VERRADERS TERECHTGESTELD.

Belgische verzetleiders keken met grimmige voldoening toe, toen Gastor Coudron door een militair executiepeleton te Doornik werd doodgeschoten. Coudron was ter dood veroordeeld omdat hij Belgische verzetmensen aan de Duitsers had verraden. Degenen op wie hij jacht had gemaakt, hadden de wens te kennen gegeven bij zijn executie aanwezig te zijn. De Duise commandant van het beruchte concentratiekamp van Breendonk is in Duitsland aangehouden en naar België overgebracht.

WAAR BOEREN LAND KRIJGEN.

In Roemenië hebben 700.000 boeren, die geen land bezaten, een eigen stuk grond toegewezen gekregen.

Hiervoor heeft men de grootgrondbezitters onteigend. Er is in de eerste plaats gezorgd voor oud-militairen en oorlogsslachtoffers.

DRINKWATER UIT DE ZEE.

Tal van Britse piloten die in zee gestort waren en daaruit zijn opgehaald, werden gered door het gebruik maken van een apparaatje, waarmee men van zeewater drinkwater kon maken. Deze uitvinding was het resultaat van langdurige onderzoekingen door de wetenschappelijke onderzoekingsafdeling van de admiraliteit. Op het einde van de oorlog waren er 340.000 apparaatjes in productie. Voorkeur werd gegeven aan de vervaardiging van speciale apparaatjes voor gevechtspiloten, welke apparaatjes ongeveer de grootte hebben van een zakcamera en elk een capaciteit hebben van 1½ liter drinkwater. Een speciale uitvoering van deze uitrusting is door het leger en de luchtmacht der vloot der Verenigde Staten overgenomen.

HITLERS SCHATKAMER.

De huisknecht en vertrouweling van Hitler Kannenberg, heeft tijdens een verhoor een verhaal gedaan over een geheime bergplaats te Berchtesgaden, waarin voor millioenen aan schatten en kostbaarheden uit Hitlers eigendom verstopt zouden liggen. Kannenberg zeide verantwoordelijk gesteld te zijn voor deze kostbaarheden. De schatkamer bevindt zich in een bomvrije schuilkelder bij het roofnest. Hitlers huisknecht verklaarde, dat in Mei van dit jaar S.S.-lieden veel uit de woning van den Führer hadden gestolen, maar dat zij hem met de dood bedreigd hadden, wanneer hij zijn mond voorbij zou praten.

DE AUTO-INDUSTRIE IN DE SOVJET-UNIE.

Volgens het Engelse blad „Reynolds News" wordt de Sovjet-Unie één van de grootste automobiel-producenten van de wereld. Twee na-oorlogse modellen, de Moskoviet en de Victorie, zullen binnen enkele maanden verschijnen. De Victorie, wordt door de Molotov-fabrieken te Gorki vervaardigd. Dit bedrijf zal, wanneer het gereed is, 300.000 auto's per jaar afleveren.

RADAR.

Wonder der wetenschap.

„Er zijn biezonderheden openbaar gemaakt over een aantal verwonderlijke uitvindingen, die een zelfs groter invloed hebben gehad op de uitslag van de oorlog dan het meer opzienbarende product van wetenschappelijk onderzoek: de atoombom. De andere worden samengevat onder de algemene naam van „Radar". Het publiek weet sinds enkele jaren, dat de grote diensten van de onstelfelijke weinigen die de slag in de luchtoorlog wonnen, in 1940, mogelijk waren gemaakt door wat toen bekend was als „Radio-locatie". De hele geschiedenis van de vele andere toepassingen er van is ten slotte onthuld. Radar was niet het resultaat van een enkele uitvinding of van de vondst van een biezonder genie. Het was eerder het gevolg van een langdurig proces van geduldige ontwikkelingen en onderzoek".

Aldus de Times in een samenvattend artikel, waarin het blad verder schrijft: „Oorlogsoperaties hebben steeds het risico gelopen van belemmeringen door duisternis, mist of wolken. Radar heeft dit beletsel opgeheven. Aanvankelijk ontwikkeld om de plaats te bepalen van aanvallende bommenwerpers opdat men ze tijdig kon opvangen, is zijn toepassing langzaam aan uitgebreid over andere terreinen". Men slaagde er in, duikboten op te sporen, evenals grotere oorlogsschepen, terwijl negen van de tien vliegende bommen werden neergeschoten door kanonnen, die door Radar gericht werden. een zoeksysteem werd opgebouwd, dat zowel in zee drijvende schipbreukelingen en verongelukte vliegers als vijandelijke industrieën en batterijen feilloos wist te vinden.

In vredestijd kan Radar grote diensten bewijzen: voor schepen in de mist, tegen aanvaringen en stranding, ten bate van vliegtuigen enz.

DE ARBEIDSGESCHILLEN IN DE V.S.

Het arbeidsbeeld in de Verenigde Staten is iets beter nu men een maand tijd heeft om onderhandelen in de telefoonstaking en de vakbond het compromis-voorstel van de regering in de staking bij General Motors heeft aanvaard. De maatschappij echter verwerpt nog steeds de loonsverhoging van 17½%, welke werd voorgesteld terwijl de electriciteitsbedrijven en de vleesinmaak-industrie Dinsdag en Woensdag respectievelijk stakingen tegemoet gaan. De staalfabrieken hervatten de volledige productie als gevolg van de interventie op het laatste ogenblik door het Witte Huis, dat een week uitstel verkreeg (Washington, (AP) 14.1).